

Т.Д.Олексенко, канд. наук, доцент;
Ю.О.Шишкіна

Мелітопольський державний педагогічний університет, м. Мелітополь

ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ДО ВТІЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Сучасні інформаційні технології навчання в початковій школі мають свої особливості. Використання комп'ютерів в навчальному процесі позитивно впливає на діяльність дітей, при цьому спостерігається більш ефективна мотивація та індивідуалізація навчання, розвиваються творчі здібності дітей. Комп'ютеризація шкіл, в основному, спрямована на старші класи, але значна кількість дітей початкової школи дома спілкується з комп'ютером. На жаль, комп'ютерні ігри, якими вони захоплюються, часто розвивають негативні риси. Завдання початкової школи – переорієнтували дітей, показати інші можливості комп'ютера і закласти основи формування інформаційної культури, яка необхідна сучасній людині. В початковій школі комп'ютер повинен стати засобом розповсюдження та обміну інформацією між учнями та вчителями, він дає можливість змінити форму проведення уроків, провести тестування рівня знань учнів, використовується на всіх етапах навчання [1,2]. Використання інформаційних технологій можливо на уроках математики, природознавства, суспільствознавства, рідної мови. Сприяють розвитку мислення дітей.

Інформатизація освіти в школі передбачає інший рівень підготовки майбутніх вчителів зокрема і для початкових шкіл. Професійна компетентність вчителя доповнюється інформаційним компонентом, який належить до основних. Сучасний вчитель повинен не тільки хорошо володіти комп'ютером, але і уміти кваліфіковано визначати комп'ютерні програми та матеріали, які відповідають змісту, завданням вивчення конкретної дисципліни, сприяють розвитку особистості учня [3]. Виникає необхідність готувати майбутнього вчителя не тільки технічно, але і методично до застосування інформаційних технологій в школі. Разом з тим, в основному, студенти набувають технічні навички володіння комп'ютерною грамотою, але методика його застосування в навчальному процесі змінюється залежно від дисципліни, віку дітей, теми та мети уроку. Вчитель повинен не тільки правильно вибрати навчальну програму або інші комп'ютерні матеріали, але і грамотно з ними працювати. Виникає необхідність таких методичних розробок для початкової школи. Прикладом такого навчально-методичного матеріалу є розробка викладачів російського педунівер-

ситету ім. О.І.Герцена, яка дає рекомендації вчителю не тільки як використовувати комп'ютер в навчальному процесі в цілому, но і конкретно відповідно до викладання таких предметів як рідна мова, математика, навколишній світ [4]. Серед дисциплін сучасної початкової школи на Україні найбільші труднощі для вчителя має предмет «Я і Україна», який відповідає освітній галузі державного стандарту «Людина і світ», бо він має інтегрований характер і складається з суспільствознавства та природознавства. Розділ з природознавства більш зрозумілий для дітей, він містить багато цікавого матеріалу. Суспільствознавство не завжди достатньо та зрозуміло подано у підручниках. Крім того, дуже мало відомостей про видатних людей України, про її стародавні пам'ятки, про мистецтво, музеї та інше. В зв'язку з цим виникає необхідність забезпечення вчителя комп'ютерними навчальними програмами для вивчення суспільствознавства в початковій школі. Вони сприяють втіленню інформаційних технологій в навчальний процес. Втілення таких програм на уроках вимагає зміни структури уроку, його форми, тому потрібні і спеціальні методичні заходи проведення такого уроку. Ми звертаємо особливу увагу на уроки суспільствознавства, бо вони призначені для формування майбутнього громадянина. Залучення до цієї справи інформаційних технологій надають можливість вирішувати цю справу на високому рівні.

Інформаційні технології навчання передбачають використання не тільки комп'ютерних навчальних програм, але і комп'ютерних підручників та інше. Тому для методичної підготовки студентів до використання сучасної технології на уроках нами створено комп'ютерний навчальний посібник для студентів. Він складений по нашій авторській програмі для студентів магістратури для спеціальності «початкове навчання» для курсів «Історія формування шкільних предметів та методик їх викладання» та «Методика викладання педагогічних дисциплін у вищій школі». Цей посібник дає можливість студентам не тільки набути необхідний рівень знань для формування їх компетентності, але і навчитися працювати з методичним матеріалом, який формує у майбутнього вчителя методику роботи з використанням елементів інформаційних технологій на уроках. Особливість цього посібника в тому, що він дає можливість сформувати у студента високий рівень педагогічної та методичної культури. В ньому зібраний матеріал, який в наш час став бібліографічною рідкістю. Наприклад, копії перших видань підручників для початкової школи, таких як буквар Т.Г.Шевченка, його малий кобзар для дітей, перші підручники з математики, з природознавства, перші видання методик викладання предметів початкової школи та інше. Крім методичних та педагогічних публікацій відомих

вчених минулих століть до складу увійшли персоналії вчених, їх портрети і перелік наукових робіт. Програма електронного підручника створена разом з фахівцями кафедри інформатики. Його практичне втілення показало позитивний результат, у студентів формується поняття про те, що сучасна система навчання створена завдяки науковим розробкам багатьох вчених педагогів та методистів, які розробили методологічні основи методик початкового навчання. Все це сприяє формуванню професійного мислення майбутнього вчителя початкових класів.

Комп'ютерний посібник нами також використовується для студентів III курсу на заняттях з методики викладання природознавства, для студентів V курсу під час вивчення курсу «Технології викладання галузі «Людина і світ» та для інших. Комп'ютерний посібник використовується студентами для наукової роботи, для підготовки дипломних та магістерських робіт. Важливе значення такого підручника полягає в тому, що він дає можливість організувати самостійну роботу студента, навчальну, методичну та наукову. Нами продовжується робота над його удосконаленням, більш детально розробляється методика проведення уроків з застосуванням таких навчальних комп'ютерних програм для початкової школи як «Морські тварини», «Голоси птахів», «Тварини південної Америки» та інші. Важливим елементом уроку в початковій школі може стати комп'ютерна гра, наприклад «Вгадай чий слід» на уроках вивчення тварин. Студенти знайомляться не тільки з грою, але і з методикою її використання на уроці. Створення дослідницьких проектів учнями стає розповсюдженим напрямком навчального процесу в школі починаючи з початкової школи. Комп'ютерний посібник допомагає студентам набути методичні знання до проведення такої роботи з учнями. Зараз для формування нової інформаційної культури як у вищих навчальних закладах, так і в школі, перспективним стає створення епистемотеки. Вважаємо, що матеріал нашого комп'ютерного підручника може увійти у майбутню епистемотеку.